

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงาน
วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

อินทิรา เอสมบูรณ์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของ
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

อินทิรา เอสมบูรณ์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

RELATIONSHIP BETWEEN DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND
TEACHERS' ACADEMIC PERFORMANCE UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE BANGKOK 2

INTIRA AMSOMBOON

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

October 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของ
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

ของ อินทิรา เอมสมบูรณ์

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนารงค์)

..... คณบดีวิทยาลัยการจัดการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รักชิต สุธิพงษ์)

- เรื่อง:** ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** อินทิรา เอมสมบุญ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2567
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี
- คำสำคัญ:** ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล, การปฏิบัติงานวิชาการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 2) ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเท่ากับ 0.958 ค่าความเชื่อมั่นของการปฏิบัติงานวิชาการของครูเท่ากับ 0.985 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม และด้านการมีวิสัยทัศน์ ตามลำดับ 2) การปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยภาพรวม พบว่า ความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r=.740$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Title: RELATIONSHIP BETWEEN DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND TEACHERS' ACADEMIC PERFORMANCE UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

Author: Intira Amsomboon, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2024

Advisor: Assistant Professor Dr. Somsak Aeamkongsee

Keywords: Digital Leagership, Teachers' Academic Performance

ABSTRACT

The purposes of this research were as follow 1) to study the digital leadership of school administrators under the Secondary Education Service Area Office Bangkok 2, 2) to study the teachers' academic performances under the Secondary Education Service Area Office Bangkok 2, and 3) to study the relationship between the digital leadership of school administrators and the teachers' academic performances under the Secondary Education Service Area Office Bangkok 2. The sample used in this research consisted of 130 teachers under the Secondary Education Service Area Office Bangkok 2. The research tool was a questionnaire with 5-point rating scale. Data was collected using a questionnaire with a reliability coefficient of 0.958 for the digital leadership of school administrators, and 0.985 for academic performance of teachers. Data analysis was conducted using arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research found that 1) the digital leadership of school administrators under the Secondary Education Service Area Office Bangkok 2 was at a high level. When considering in each aspect, it was found that the highest mean was found in creating a learning culture, followed by a learning organization, creative thinking and innovation, and vision, respectively. 2) the teachers' academic performances under the Secondary Education Service Area Office Bangkok 2 were at a high level. When considering in each aspect, the highest mean was found in the development of learning management, followed by research for education, and the use of educational technology, respectively. 3) the relationship between the digital leadership of school administrators and the teachers' academic performances under the Secondary Education Service Area Office Bangkok 2 was found to be positively correlated at a relatively high level ($r = .740$) with statistical significance at the .01 level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาและเสนอแนะ ตลอดจนช่วยปรับปรุงแก้ไข ในการทำวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยซึ่งผู้วิจัยได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในวิชาชีพ และขอขอบพระคุณท่านเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงไว้ใน การทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ และรองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์ อาจารย์ประจำคณะวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ประธานและกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดร.ธารินทร์ รสานนท์ อาจารย์ประจำคณะวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิเทพ ปิติพรเทพิน อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิรักษ์ จันทักษ์ นักวิชาการอิสระ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และให้คำแนะนำที่ดียิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก และ ตอบแบบสอบถามตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

อินทิรา เอ็มสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิด หลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา.....	9
แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู.....	18
บริบททั่วไปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 5 บทสรุป	42
สรุปผลการวิจัย	43
อภิปรายผลการวิจัย	44
ข้อเสนอแนะ	46
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	53
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	54
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
ภาคผนวก ค ผลการหาค่า IOC	62
ประวัติผู้วิจัย	72

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา.....	17
ตาราง 2 แสดงขนาดโรงเรียนและจำนวนนักเรียน กำหนดขนาดสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.....	23
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	31
ตาราง 4 แสดงข้อมูลจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อายุงาน และขนาดของโรงเรียนที่สังกัด.....	37
ตาราง 5 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	38
ตาราง 6 แสดงข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายข้อ	39
ตาราง 7 แสดงข้อมูลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ การปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	40

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	6
--------------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และทั่วโลก ก่อให้เกิดความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและเกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งมีนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580) เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ระยะเวลา 20 ปี โดยได้มีการกำหนดทิศทางของการขับเคลื่อนแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการนำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาเข้ามามีใช้เพื่อเตรียมความพร้อมให้บุคลากรมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่ายุคดิจิทัล การปรับกระบวนการทำงานและการให้บริการของภาครัฐ ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ก่อเกิดความโปร่งใสส่งผลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลนั้นส่งผลต่อระบบการศึกษา โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 4 กล่าวว่า การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษาการระบุเป้าหมายในการพัฒนาไว้ที่เป้าหมายที่ 2 ให้มีโอกาสด้านการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาทุกช่วงวัย โดยมีแนวทางการดำเนินการ คือเพิ่มโอกาสเสมอภาคและการเข้าถึงการศึกษา พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาทุกช่วงวัย เพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ให้เป็น เครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนั้น การบริหารจัดการสถานศึกษา ในปัจจุบันผู้นำสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นสิ่งสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) กล่าวถึง การปฏิรูปการศึกษาและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาหลักสูตรและกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ โดยมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง (มาตร 39) ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร

งานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การศึกษาในยุคดิจิทัล ต้องอาศัยความร่วมมือ ประสพการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานของครู ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในยุคดิจิทัล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรสำคัญอย่างยิ่งในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ คือผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ประสพการณ์ทางการบริหารการศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา นำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์กรสู่องค์กรดิจิทัล เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัย และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน หลักการแนวคิดใหม่ ๆ ด้านการบริหาร ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะจำเป็น สำหรับผู้บริหารในยุคดิจิทัล ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และพัฒนาความรู้ประสพการณ์ให้กลายเป็นสมรรถนะ ในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (สุวัช ชาญเกษม, 2563, น. 4)

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นและส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา ด้วยผลกระทบจากการเปลี่ยนทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยี ทำให้ผู้บริหารศึกษาต้องมีการปรับตัว เปลี่ยนรูปแบบกระบวนการบริหารที่แตกต่างไปจากเดิม เริ่มจากผู้นำจะต้องมียุทธศาสตร์ที่กว้างไกลให้ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งให้ความสำคัญของบุคลากร เนื่องจากว่าบุคลากรถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสถานศึกษา มีความคล่องตัวรวดเร็วในการบริหารงาน อย่างมีคุณภาพในทุกๆด้าน การปรับเปลี่ยนวางแผนนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาด้านการบริหารของสถานศึกษา เป็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญทางการศึกษา ในยุคดิจิทัลที่ใช้นวัตกรรมและกลยุทธ์ทางด้านเทคโนโลยี มามีส่วนในการทำงาน โดยเฉพาะด้านบริหารวิชาการของสถานศึกษา ผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องริเริ่มการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ยอมรับการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมได้อย่างหลากหลาย ผู้นำจึงต้องสนับสนุนบุคลากรในด้านต่างๆ ส่งเสริม ฝึกอบรมพัฒนาทักษะความรู้ เพื่อให้รู้เท่าทันเทคโนโลยีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน และสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่งรัตน์ พลชัย, 2563, น. 53) ซึ่งภาวะผู้นำยุคดิจิทัลได้สอดคล้องกับพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 คือ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล เกื้อหนุนคุณภาพนักเรียน ได้อย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 13)

จากการรูปแบบการกระจายอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ มอบหมายภารกิจ อำนาจหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรา 27 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถาบันศึกษาและมีอำนาจ ในการจัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา โดยขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาด้านงานวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานวิชาการโดยตรงได้แก่ครูผู้สอน ปฏิบัติงานตามขอบข่ายงานวิชาการที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนด ตามแนวทางปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา จากการปฏิบัติงานของครูที่ก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาตามกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมที่สอดคล้อง กับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จากความแตกต่างของผู้เรียน ทำให้เกิดปัญหาในการจัดเรียนการสอนของสถานศึกษา และครู โดยมีการสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยและใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการแก้ปัญหาตามหลักการประเมินเพื่อขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ตอนที่ 4 ด้านที่ 1 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564) ครูจะต้องนำเสนอวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองต่อการเกิดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ดี

จากสภาพสังคมในปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีวิสัยทัศน์ที่จะให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาการศึกษา บริหารจัดการด้วยนวัตกรรมที่ทันสมัยสู่ความเป็นเลิศที่ยั่งยืน มีพันธกิจที่จะพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นมืออาชีพมีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี และเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย โดยใช้กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาตามนโยบายข้างต้น ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัยด้านการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูและผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองตามบริบทหน้าที่

จากพันธกิจสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ข้างต้นที่จะมีการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานและปัญหาการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งเป็นแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในการ

ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยงานวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการสังเคราะห์จากแนวคิด หลักการ เอกสาร วิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของ Guzmán et al. (2020); Oberer and Erkollar (2018); Sheninger (2014); สุธาสนี สุริยา (2564) ผู้วิจัยได้พิจารณากรอบแนวคิดและได้องค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิจัย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม 4) ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
2. การปฏิบัติงานวิชาการของครู ขอบข่ายและภารกิจงานด้านวิชาการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณากรอบแนวคิดในการวิจัยที่สอดคล้องกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ดังนี้ 1) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวนข้าราชการครู 5,470 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2566)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 130 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

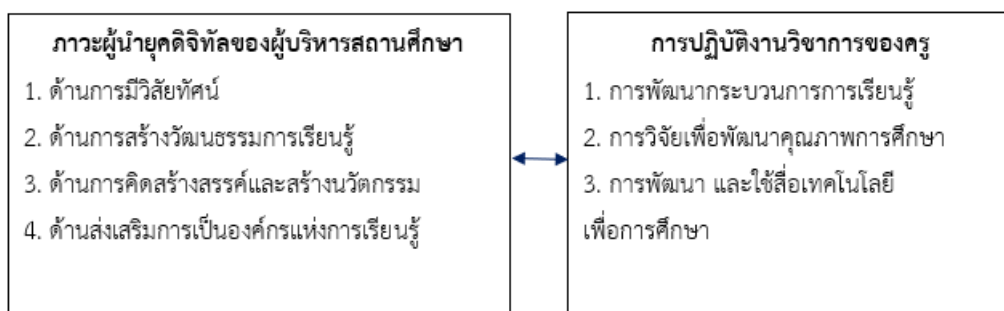
การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคุณกิจทัณฑ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงาน วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยกำหนด ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ภาวะผู้นำคุณกิจทัณฑ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมี วิสัยทัศน์ 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม 4) ด้าน ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. การปฏิบัติงานวิชาการของครู ตามขอบข่ายและภารกิจงานด้านวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนา กระบวนการการเรียนรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรม เพื่อการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคุณกิจทัณฑ์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 2 โดยนำข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษา สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำคุณกิจทัณฑ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้าน การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม 4) ด้านส่งเสริมการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ และจากการปฏิบัติงานวิชาการของครู ตามขอบข่ายและภารกิจงานด้าน วิชาการ ที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ดังนี้ 1) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำคุณกิจทึล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา การมีวิสัยทัศน์ ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ การสร้างสรรค์ และการปรับตัวในการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารงาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ตามเป้าหมายองค์กร ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1.1 การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา และสื่อสาร แสดงออกเป็นด้านการมีวิสัยทัศน์ แล้วนำกำหนดเป้าหมายเพื่อปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยปรับเปลี่ยนตามการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ในการพัฒนาบุคลากร และผู้เรียน ให้มีการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาสื่อและสร้างนวัตกรรม

1.2 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างจริงจัง มีการส่งเสริม ครูให้ใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงาน ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยี

1.3 การคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม โดยผ่านกระบวนการคิด จากการใช้เทคโนโลยี มีการริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาในสิ่งที่ต้องการ มีการวิเคราะห์และประเมินจากแนวคิดของตนเอง ความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมาย ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาให้เกิดนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และผู้เรียนสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้

1.4 การส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม โดยการนำเอาเทคโนโลยีมามีส่วนร่วมเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงความรู้ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

2. การปฏิบัติงานวิชาการ หมายถึง หน้าที่ขอบข่ายงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประกอบด้วยในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 ได้แก่

2.1 การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูวางแผน จัดเนื้อหาสาระ ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูมีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด ประยุกต์ความรู้จากประสบการณ์จริงแก่ผู้เรียน ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ นำการวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูมีการวางแผนนำเอากระบวนการการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาจากการจัดการเรียนการสอนและนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงพัฒนา และเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

2.3 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครู ครูมีการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็น การใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย จัดทำ และพัฒนาสื่อ มีการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การติดตามประเมินผล นำผลที่ได้ปรับปรุงและพัฒนา ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่น ผลผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนรู้

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัย ไปเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำ ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการใช้ให้ตระหนักถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและความสามารถ การใช้เทคโนโลยีเพื่อนำมาบริหารจัดการสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ

2. ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นองค์ความรู้ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อให้ครูได้นำเอามาพัฒนาการทำงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และได้นำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิด หลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.5 องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู
 - 2.1 ความหมายงานวิชาการ
 - 2.2 ขอบข่ายของการปฏิบัติงานวิชาการของครู
3. บริบททั่วไปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิด หลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นหัวข้อที่มีการค้นคว้าวิจัยในด้านพฤติกรรมขององค์กร นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่าภาวะผู้นำไว้หลากหลาย ดังนี้

คมกฤษ พรหมฉิน (2560, น. 30) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการ ศักยภาพ ความสามารถของบุคคลที่ไม่มีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่ม มีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ เพื่อจูงใจ ให้บุคคลทำตามสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ประสานสัมพันธ์มีคุณลักษณะ วุฒิภาวะ สติปัญญา มีคุณธรรม และความรับผิดชอบในการบริหารองค์กร มีทักษะเป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลง และความสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้ปฏิบัติภารกิจ ตามแผนงานเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร

ธ สุนทรายุทธ (2551, น. 326) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้อำนาจหรืออิทธิพล เพื่อให้แสดงอำนาจต่อผู้บริหาร ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ รวมถึงด้านอื่น ๆ ที่มีอำนาจเหนือบุคคลนั้น ๆ อำนาจอาจจะได้การยอมรับจากสมาชิกภายในกลุ่มทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

บัณฑิตา สิริพิณฑกุล (2564, น. 17) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะพฤติกรรม ความสามารถเกี่ยวกับการใช้อิทธิพลของตนเหนือผู้อื่นให้ปฏิบัติงานและให้ใช้ความสามารถอย่างดีที่สุด เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2563, น. 58-59) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถในการบังคับบัญชาผู้อื่น ซึ่งจะต้องมีบุคลิกภาพที่โดดเด่นและมีอำนาจในการดำรงตำแหน่ง เพื่อสร้างอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชา บุคลิกภาพของผู้นำประกอบด้วยคุณสมบัติหลายประการ เช่น ความรู้ ความสามารถ การคิดริเริ่ม การตัดสินใจ ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์และการสร้างแรงบันดาลใจให้กับทีมงาน โดยทั้งหมดนี้มีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สต็อคคิลล์ (Stogdill, 1969, p. 396) กล่าวว่า ผู้นำเป็นกระบวนการของการใช้อิทธิพล ในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อการตั้งเป้าหมายและบรรลุเป้าหมาย

ฮาลปิน (Halpin, 1998, p. 94) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ ผู้ที่มีลักษณะ ดังนี้ 1) มีอิทธิพลต่อคนในองค์กรมากกว่าผู้อื่น 2) มีบทบาทในองค์กรมากกว่าบุคคลอื่น 3) บทบาทสำคัญในการทำให้หน่วยงานดำเนินไปสู่เป้าหมาย 4) บุคคลที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้นำ 5) บุคคลที่มีตำแหน่งเป็นผู้นำหรือหัวหน้าในองค์กร

ยุกส์ (Yukl, 2006, p. 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถของบุคคลในการสร้างอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น จูงใจและกระตุ้นให้บุคคลอื่นปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ

จากที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง กระบวนการหรือพฤติกรรม ความเป็นผู้นำโดยใช้การแสดงของอำนาจและอิทธิพลเพื่อสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่น ความกระตือรือร้น ใช้ความสามารถที่มีในตัวบุคคล เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

การขับเคลื่อนและการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในยุคดิจิทัลเน้นการใช้เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ บทบาทของผู้นำในยุคดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษา ปัจจุบัน นักวิชาการและนักการศึกษาต่างได้ให้ความหมายภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไว้ดังต่อไปนี้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562, น. 135) กล่าวว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สะท้อนถึงความรู้และความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำในการส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน

จิตติมา วรรณศรี (2564, น. 121) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมบุคลากรในการใช้แพลตฟอร์มเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น

สุธาสินี สุริยา (2564, น. 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู สามารถใช้งานดิจิทัลได้ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ และประสานงานแนวทางในการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล เพื่อการทำงาน ของบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

ปณณัฐ มาเชค (2565, น. 115) กล่าวว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล (Digital Leadership) คือ ทักษะและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวินัยในการนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลง เป็นองค์กรดิจิทัล มีความสามารถในการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยผ่านกระบวนการ วิธีการ และคุณลักษณะ ทักษะการเป็นผู้นำ

คริสติน ชายด์ (Shine, 2022) กล่าวว่า ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล (Digital Leadership) คือ วินัยในการนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล เพื่อให้สามารถแข่งขันได้และคล่องตัว ในแนวดิจิทัลและโซเซียลมีเดียที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว

วู้ดเวิร์ด และเดมิลล์ (Woodward & DeMille, 2015) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล คือ รูปแบบของการเป็นผู้นำที่มุ่งมั่นและทุ่มเทอย่างเต็มที่เพื่อการพัฒนาสังคม โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางสังคม ความมั่งคั่ง หรือสิทธิของตนเอง ผู้นำในยุคนี้เป็นผู้ให้ต่อผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รวมถึงความเป็นไปได้ที่เหมาะสมต่อมนุษยชาติ และเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น พร้อมทั้งปกป้องสิทธิเสรีภาพ รักษาสันติภาพ และนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองในทุกทางที่เป็นไปได้

สต็อดด์ (Stodd, 2014) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นรูปแบบการนำที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างองค์กรที่เป็นทางการและกึ่งทางการ พร้อมทั้งมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นรูปแบบการนำที่สำคัญในยุคปัจจุบัน ที่องค์กรต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การบริหารงานต้องมีความคล่องตัวและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ

จากที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของการมีวิสัยทัศน์ ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ การสร้างสรรค์ และการปรับตัวในการนำเทคโนโลยีดิจิทัล

มาใช้ในการบริหารงาน เพื่อส่งเสริม พัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานตามเป้าหมายองค์กร

ความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ปัจจุบันมีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีความสำคัญและมีส่วนร่วมในงานด้านต่าง ๆ ในส่วนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เพื่อนำเอาความรู้ ความสามารถ ในด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้นำมาพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีความสำคัญของการมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ดังนี้

ฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว (2565) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการศึกษา การมีวิสัยทัศน์ สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลง โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการตัดสินใจ วางแผน การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับเปลี่ยนสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมสมรรถภาพครู และทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562, น. 9) กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล ส่งผลโดยตรงต่อการบริหารสถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ต้องสามารถอำนวยความสะดวก สนับสนุน ส่งเสริม เข้าร่วมการแข่งขันภายใต้การเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างข้อได้เปรียบและมุ่งมั่นของสังคม ดังนั้นผู้นำที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมีความสำคัญสามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการ ทำงานในองค์กรสูงขึ้น

ชีวิน อ่อนละอ และคณะ (2563, น. 108) กล่าวว่า ผู้นำในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านเทคโนโลยีสื่อสาร และคอมพิวเตอร์ เพื่อเลือกใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเพียงพอ โดยเฉพาะในองค์กรภาครัฐของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ร่วมมือกับภาคเอกชน ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงศักยภาพด้านการบริหาร และจัดสภาพแวดล้อม ให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้อย่างยั่งยืน

ดาวรรณ ถวิลการ (2564, น. 137) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นกระบวนการและพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความตระหนักรู้ในการประเมินและจัดการสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการประเมินและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม ซึ่งการพัฒนาภาวะผู้นำ

ดิจิทัลจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สามารถก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในโลกดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน การบริหารสถานศึกษาต้องมีการปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความสามารถ ความรู้ ความเข้าใจทางเทคโนโลยีมาสร้างสรรค์ และส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครู เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เป็นคุณลักษณะพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของบุคคลที่นำพาองค์กรให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพในยุคการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี โดยมีความรู้เท่าทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนไปได้ มีลักษณะแนวคิด ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตน์ (2551, น. 94) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการทัศน์ ทฤษฎีภาวะผู้นำ คือเป็นวิธีการวิจัยเพื่อศึกษาอธิบายแง่มุมต่าง ๆ ในเชิงปฏิบัติ การศึกษา ในแต่ละยุคของภาวะผู้นำตามการจำแนกของกระบวนการทัศน์ ทฤษฎีภาวะผู้นำ ออกเป็น 4 กระบวนทัศน์ ดังนี้

1. กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ เริ่มแรกในปี ค.ศ. 1930-1940 เป็นแนวคิดที่เชื่อว่า ภาวะผู้นำเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือโดยกำเนิด ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่สามารถพัฒนาได้ งานวิจัยมีการศึกษาคุณลักษณะความแตกต่าง ของผู้นำกับผู้ตาม หรือผู้นำที่มีประสิทธิผลกับผู้นำที่ไม่มีประสิทธิผล แนวคิดในเชิงลักษณะของภาวะผู้นำมีประสิทธิผลตามแนวคิดของ Lussier and Achua (2007) คือ 1) ชอบนำผู้อื่น 2) มีพลังในการตระหนักในสิ่งต่าง ๆ และมุ่งสู่ความสำเร็จ 3) เชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด ตัดสินใจ และแสดงออก 4) เชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง 5) มีความมั่นคงทางอารมณ์ 6) มีความน่าเชื่อถือ 7) มีปฏิภาณไหวพริบ 8) มีความยืดหยุ่น 9) มีความเห็นอกเห็นใจและรู้วิธีการสร้างแรงจูงใจ 10) มีความสามารถในการปรับตัว 11) กล้าเปิดเผย 12) มีความตระหนักรู้ 13) เรียนรู้จากประสบการณ์ 14) เข้าใจศักยภาพตนเอง

2. กระบวนทัศน์ ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม เริ่มในปลายทศวรรษ ค.ศ.1940 ได้มีการศึกษาพฤติกรรมที่ดีที่สุดของผู้นำยังมีประสิทธิผลคือการผสมผสานของคุณลักษณะทักษะ และพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ

3. กระบวนทัศน์ ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ในช่วงทศวรรษ ค.ศ.1960 พบว่า ไม่มีแบบภาวะผู้นำที่สามารถใช้ได้ทุกสถานการณ์จึงมีการวิจารณ์และให้ความสนใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ของผู้นำและผู้ตาม หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

4. กระบวนทัศน์ ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ เนื่องจากทฤษฎีในยุคต่าง ๆ ไม่สามารถอธิบายภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลและความแตกต่างผู้นำที่ไม่มีประสิทธิผลได้จนนำไปสู่กระบวนทัศน์ ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ โดยนำทฤษฎีต่าง ๆ มาอธิบายองค์ประกอบภาวะผู้นำจนเกิดเป็น ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงศรัทธาการมี อธิบายกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และข้อตกลงต่าง ๆ ของบุคคลในองค์กร ทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ ในองค์กร ภาวะผู้นำ แห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นการอธิบายผู้นำที่ทำแล้วประสบผลสำเร็จ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ทิศทางขององค์กร การสร้าง การนำไปปฏิบัติ วิสัยทัศน์พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร

อลัน เทรฟเลอร์ (Trefler, 2019) กล่าวว่า แนวคิดคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ในยุคดิจิทัล มีดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีนวัตกรรม ความสามารถในการวิเคราะห์ การหาข้อมูล และการเปิดเผยประเมินข้อมูลเชิงลึก 2) การจัดการองค์กร ความสามารถในการจัดระเบียบพนักงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์จากความสามารถในการทำงาน 3) แนวทางการทำงานร่วมกัน 4) ความเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน

จากที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเป็นภาวะผู้นำที่สามารถแสดงออกถึงความเป็นผู้นำโดยการนำเอาหลักการ ทฤษฎี ต่าง ๆ มาบูรณาการ แล้วนำมาปรับประยุกต์ใช้ในเกิดประสิทธิผลกับตนเองและการทำงาน โดยการมี วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สร้างสรรค์ กล้าคิด ตัดสินใจ โดยการใช้ข้อมูลการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายต่าง ๆ

องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการและการศึกษาได้เสนอ องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ดังนี้

ปุลณัฐฐา มาเชค (2565, น. 104-105) กล่าวว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัล มีดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความวิสัยทัศน์ เพื่อสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้มีความคิดรวบยอด เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และการประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับองค์กร

2. การเป็นผู้ใช้ดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว (Professional Practice) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องตระหนักถึงความเป็นผู้นำที่สามารถใช้งานดิจิทัล เชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ออกแบบแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

3. ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ (Data Driven) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศ ได้อย่างอิสระ ทำให้เกิดประโยชน์ในการสร้างประสิทธิภาพกับองค์กรในการทำงาน การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารจัดการคุณภาพ โดยใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร (Talent Administration) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจความสามารถของบุคลากรในองค์กร สามารถจัดการกับปัญหาในการทำงาน การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลใหม่ ๆ

5. ปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systematic Improvement) หมายถึง การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์กร โดยใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลในองค์กร จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล และมีการติดตาม การเปลี่ยนแปลง และโอกาสต่าง ๆ รวมถึงการตัดสินใจที่รวดเร็ว

7. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมทำให้เกิดความตระหนักรู้ทางด้านสังคม จริยธรรม กฎหมาย ความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

สุธาสิณี สุริยา (2564, น. 31) กล่าวว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษเขต 2 มีองค์ประกอบทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์ 4) ด้านการบริหารความเสี่ยง 5) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

พรทิพา สีหาคุณ (2565, น. 16) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีกองค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านแรงจูงใจเพื่อเป้าหมาย 2) ด้านการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อพัฒนา 3) ด้านวิสัยทัศน์ทันเหตุการณ์ 4) ด้านการเปลี่ยนแปลงอย่างมีอิทธิพล 5) ด้านการพัฒนาทีมและองค์กร 6) ด้านกระตุ้นการใช้ปัญญา

วราภรณ์ พวงสำเภา (2565, น. 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ พฤติกรรมความสามารถ และทักษะด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกของการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มโนปณิธานที่นำไปใช้ในการดำเนินงาน 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ 3) การเป็นพลเมืองดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี สนับสนุนและส่งเสริม มีส่วนร่วมมุ่งเน้นความเป็นธรรมในองค์กร 4) การสื่อสารดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการส่งเสริมสนับสนุน การสื่อสารดิจิทัลในสถานศึกษา การเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ และการสร้างเครือข่าย 5) การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีความรู้

ความสามารถ และทักษะ ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และนวัตกรรม อย่างมีอาชีพ

อีริค เซนินเกอร์ (Sheninger, 2019) กล่าวว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้ 1) การสื่อสาร 2) การประชาสัมพันธ์ 3) การสร้างภาพลักษณ์ 4) ความผูกพัน และการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ 6)การปรับวิสัยทัศน์สิ่งแวดล้อมและ พื้นที่การเรียนรู้ 7) การสร้างโอกาส

เบอร์กิต โอเบอร์เรอร์ และอัลป์เทคิน เออร์คอลลาร์ (Oberer & Erkollar, 2018) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล 4.0 ผู้บริหารจะมีพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบ ดังนี้ 1) บริหารจัดการ การทำงานให้เกิดความคล่องตัวและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก 2) มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุง 3) พัฒนาการศึกษ โดยใช้วิธีการ ใช้ความร่วมมือ ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4) เป็นผู้นำที่เกิดการสร้างสรรค์ พัฒนาค่านิยมในการทำงาน โดยใช้ นวัตกรรม

วาเลเรีย อี. กุชมาน และคณะ (Valeria, et al., 2020 อ้างถึงใน อัญสิขยา แสนภูมิ, 2565, น. 48) กล่าวว่า คุณลักษณะและทักษะภาวะผู้นำดิจิทัล 4.0 มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) มีความรวดเร็ว และทันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีม 3) สร้างแนวทางประสานความร่วมมือ 4) สร้าง นวัตกรรมการบริหารงาน 5) เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ 6) นำเทคโนโลยีมาปรับการใช้งานได้อย่าง เหมาะสม

จากที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดเป้าหมายขององค์กร ใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะ การเข้าถึง การใช้ข้อมูล การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และจัดเก็บข้อมูล ในรูปแบบของสารสนเทศ นำเทคโนโลยีมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กร เพื่อส่งเสริมบุคลากร มีการคิด สร้างสรรค์ และนำเทคโนโลยีดิจิทัล ไปใช้ในการสร้างนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา	Oberer and Erkollar (2018)	Guzmán et al. (2020)	Sheninger (2014)	วรารักษ์ พวงสำเนา (2565)	พรทิพา สีหาคุณ (2565)	สุธาสินี สุริยา (2564)	โรจน์ศักดิ์ อินทนน (2566)	ความถี่
1. การมีวิสัยทัศน์	✓			✓	✓		✓	4
2. การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา					✓			1
3. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้				✓	✓		✓	3
4. การคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม	✓	✓			✓		✓	4
5. การเป็นพลเมืองดิจิทัล				✓				1
6. สมรรถนะทางเทคโนโลยีของผู้บริหาร						✓	✓	2
7. การทำงานเป็นทีม	✓						✓	2
8. ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	✓	✓			✓	✓		4
9. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง		✓			✓			2
10. การสื่อสาร			✓	✓				2
11. การประชาสัมพันธ์			✓					1
12. การสร้างภาพลักษณ์			✓					1
13. การมีส่วนร่วมของนักเรียน			✓					1
14. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้			✓					1
15.การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ			✓	✓				2
16.โครงสร้างองค์กร				✓		✓		2

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ หลักการ และแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ เอกสารงานวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเลือกด้านที่มีความถี่ของข้อมูลตั้งแต่ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 ด้าน

ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม 4) ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู

ความหมายงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญมากต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับของสถานศึกษา สถานศึกษาจะเป็นที่ถูกล้อมรับจากชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียน คือ คุณภาพทางด้านวิชาการของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, น. 2) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้รับบริการ ซึ่งได้แก่ นักเรียน หรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติและทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2552, น. 87) กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึง กระบวนการการดำเนินงานด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมทุกอย่างเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา

โรเบิร์ต (Robert, 1962 อ้างถึงใน จรูณี แก้วเอี่ยม, 2557, น. 4) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหน้าที่ที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบทางวิชาการ เริ่มตั้งแต่กำหนดปรัชญา และจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ของชุมชนเป็นพื้นฐานรวมทั้งการประเมินโปรแกรมจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป

จากที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า งานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การสร้างเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ปรับปรุงพัฒนาตามเป้าหมายทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดศักยภาพสูงสุดในด้านต่าง ๆ

ขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการของครู

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) พระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา เรื่อง กฎกระทรวงกำหนดเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา กล่าวถึง ขอบข่ายของงานวิชาการของสถานศึกษา การปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนงานด้านวิชาการ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการวางแผนวิชาการ ไว้ 2 ประการ ดังนี้ 1) วางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล นิเทศ และติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 6 ประการ ดังนี้ 1) จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิบัติการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อคุณภาพ การเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ 4) จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด 5) ส่งเสริมพัฒนาการความเป็นเลิศของนักเรียน 6) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา 4 ประการ ดังนี้ 1) วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น 2) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา 3) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชน 4) จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา

4. การพัฒนาหลักสูตรของ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4 ประการ ดังนี้ 1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) สามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถนักเรียน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา 4) นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6 ประการ ดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง 4) จัดการเรียนการสอน ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการเรียนรู้ 6) การจัดการเรียนรู้ เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่

6. การวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 8 ประการ ดังนี้ 1) กำหนดระเบียบการวัดและการประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ 2) จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา 3) วัดผล ประเมินผล เทียบโอน

ประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน 4) จัดให้มีการประเมินผลการเรียนในทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5) จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดประเมินผล 6) จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 7) ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ 8) การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษา

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4 ประการ ดังนี้ 1) กำหนดนโยบาย และแนวทางการใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการการทำงานของครู 2) พัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ 3) พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการการวิจัย 4) รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8. แหล่งการเรียนรู้คือข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคลากรแห่งการเรียนรู้ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 4 ประการ ดังนี้ 1) จัดให้มีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 2) จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 4) ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

9. การนิเทศการศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา 3 ประการ ดังนี้ 1) สร้างความเข้าใจ กระบวนการนิเทศภายใน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง 2) จัดการนิเทศภายในสถานศึกษา 3) จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10. การแนะแนวการศึกษา การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาด้านการแนะแนวการศึกษา 9 ประการ ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายการจัดการศึกษา 2) จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนว ของสถานศึกษาให้ชัดเจน 3) สร้างความตระหนักให้เห็นคุณค่าของการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติม 5) คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนวครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะกรรมการแนะแนว 6) ดูแลกำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุน การดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ 7) ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน 8) ประสานงาน

ด้านการแนะแนว ระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะ เครือข่ายการแนะแนว 9) เชื่อมโยงระบบแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การศึกษากำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา มีกระบวนการ ทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 3) จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้น คุณภาพการศึกษา 4) ดำเนินตามแผนพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้ PDCA 5) ตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา 6) ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก 7) จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และ สรุปรายงานประจำปี

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของ สถานศึกษา 4 ประการ ดังนี้ 1) จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล 2) ส่งเสริมความเข้มแข็ง ของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน 3) ส่งเสริมให้ชุมชน มีการจัดการศึกษาอบรม ในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ 4) พัฒนา ชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพบริษัทสถาบันศึกษาและองค์กรอื่น มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา 4 ประการ ดังนี้ 1) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) เสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 3) ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ 4) ส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์ อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบัน การศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น

14. การส่งเสริมและสนับสนุน นักวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา 5 ประการ ดังนี้ 1) ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ 2) มีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชนองค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา 3) ร่วมกับ บุคคล ครอบครัว ชุมชน ชุมชน อองค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกันจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน 4) ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล 5) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา 6) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา 5 ประการ ดังนี้ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 2) จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 3) ตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง 4) นำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ 5) ตรวจสอบและประเมินผล

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา 3 ประการ ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา 2) จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัดใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน 3) ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน

17. การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา คือ การส่งเสริมในสถานศึกษาผลิต พัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งบริการสื่อเผยแพร่เทคโนโลยีทางการศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา 5 ประการ ดังนี้ 1) จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา 2) พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งซื้อที่เสริมการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ 4) พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาและชุมชน 5) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหาผลิตใช้และพัฒนา สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครู จำนวน 3 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

บริบททั่วไปสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักในด้านการจัดการส่งเสริม สนับสนุน และ

บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน โดยมีบริบททั่วไป ดังนี้ (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2567) ดังนี้

อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ อาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดปทุมธานี ทิศตะวันออก อาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดฉะเชิงเทรา ทิศตะวันตก อาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดนนทบุรีและกรุงเทพมหานคร และทิศใต้ อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสมุทรปราการเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ประกอบด้วยโรงเรียน 52 โรงเรียน แบ่งตามจำนวนนักเรียนได้ 3 ขนาด ดังนี้

ตาราง 2 แสดงขนาดโรงเรียนและจำนวนนักเรียน กำหนดขนาดสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ขนาดโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนโรงเรียน (แห่ง)
ขนาดกลาง	120 -719	3
ขนาดใหญ่	720-1,679	13
ขนาดใหญ่พิเศษ	1,680 ขึ้นไป	36
รวม		52

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2566

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วยโรงเรียน 52 โรงเรียน จัดตั้งเป็นสหวิทยาเขตทั้งหมด 11 สหวิทยาเขต คือ สหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก สหวิทยาเขตจตุรวิทย์ สหวิทยาเขตราชนครินทร์ สหวิทยาเขตธนวลจันทร์ สหวิทยาเขตเบญจสิริ สหวิทยาเขตเบญจบุรพา สหวิทยาเขตรัชโยธิน สหวิทยาเขตวังทองหลาง สหวิทยาเขตวิภาวดี สหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สหวิทยาเขตเสรีไทย

วิสัยทัศน์

“เป็นศูนย์กลางการพัฒนาศึกษา บริหารจัดการด้วยนวัตกรรมที่ทันสมัย สู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. จัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ได้รับความปลอดภัยทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่

3. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. ยกระดับผู้เรียนให้มีสมรรถนะและมีความเป็นเลิศตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
5. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ
6. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และภาษา
7. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
8. เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้และปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและ ความภูมิใจในความเป็นไทย
2. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี
3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพ ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. ผู้เรียนมีสมรรถนะและมีความเป็นเลิศตามศักยภาพ สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ
5. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสความเสมอภาคบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและมีคุณภาพ
6. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และภาษา มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
7. สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

9. กำกับ ติดตาม ประเมิน และสรุปรายงานผลอย่างเป็นระบบ มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ มีงานวิจัย และเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาตามศักยภาพของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุภาวิช เชาว์เกษม (2563) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และการเรียนรู้ ด้านการประชาสัมพันธ์ด้านการสื่อสาร และด้านการสร้างภาพลักษณ์ 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน องค์ประกอบโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการแข่งขัน ด้านการสร้างสรรค์ ด้านการร่วมมือ ด้านการควบคุม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยยะสำคัญ ระดับ.01

ณัฐธิดา พรพทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำ ยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 เมื่อจำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

เลอศักดิ์ ตามา (2564) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามสถานภาพโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.052 การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 0.05 และ 3) ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ พบว่า เมืองค์ประกอบ 5 ด้าน สามารถพยากรณ์ การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ ร้อยละ 78

ฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว (2565) ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับ จากมากไปน้อย ดังนี้ การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ มีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การเปรียบเทียบ ความแตกต่างของภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วรารณ พวงสำเภา (2565) ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพตะวันออก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพตะวันออก สังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพตะวันออก สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครู ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพตะวันออก สังกัด กรุงเทพมหานครโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภูริรัตน์ สุกใส (2565) ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษากับเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำคุณกิจทึลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารด้วยดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ความเป็น

องค์กรแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาบุคลากร รองลงมาคือ วิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือบรรยากาศนวัตกรรมการภายในองค์กร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรธานีโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มนัสพงษ์ เก่งฉลาด (2566) ทำการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา รายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ด้านการคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล 2) สมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 อยู่ในระดับมากทั้ง 3 สมรรถนะ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการบริการที่ดีและสมรรถนะการพัฒนาตนเอง 3) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ในระดับสูงและระดับค่อนข้างสูงกับสมรรถนะหลักของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 คือ สำหรับฐานะด้านการบริการที่ดี สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง และสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นภา ภูมิอาวาส (2562) ได้ทำการวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) ระหว่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มในสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับกลางถึงสูง และ 4) ด้านระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และด้านการบริหารจัดการ สามารถทำนายการปฏิบัติงานวิชาชีพของครูได้ร้อยละ 70.6 น้ำหนักการทำนายเป็น .427 และ .385

ฐิตารีย์ กุลวงศ์เคนศ (2562) ได้ทำการวิจัย ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานวิชาการเพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สวัสดิสภาพการดำเนินงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมมีผลการดำเนินงาน

อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาการดำเนินงานรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุดคือด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหารายได้ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดประเมินผล 3) แนวทางการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 8 แนวทาง เช่น การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 9 แนวทาง เช่น การส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดการแก้ปัญหา ด้านที่ 3 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย 8 แนวทางเช่น ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านที่ 4 การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 10 แนวทาง เช่น จัดให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายนอกและภายใน และ ด้านที่ 5 การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย 12 แนวทาง เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศทางวิชาการ ด้านที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 7 แนวทาง เช่น ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านที่ 7 การวัดประเมินผลประกอบด้วย 7 แนวทางเช่นใช้วิธีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง

ศกรณนทร์ นิลธรร (2563) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูสังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งผลรวมรายได้ ประกอบด้วย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการนิเทศศึกษาตามลำดับ และ3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ จินตนาการ และความยืดหยุ่น ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการ ของครู โดยรวมทำนายได้ ร้อยละ 67.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พระอภิสิทธิ์ วงศ์เมืองจันทร์ (2564) ทำการวิจัย เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาชีพของครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครู อยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร กับประสิทธิผลการปฏิบัติ งานวิชาการของครู โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม สามารถทำนายประสิทธิผล การปฏิบัติงานวิชาการของครู ได้ร้อยละ 33.50 น้ำหนักการทำนาย เป็น .111 .134 .200 และ .120 ตามลำดับ

พนิดา คุณพล (2565) ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากลับตามปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) มຶ່ງคຶ່ງประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หนึ่งองค์ประกอบที่ทำนายการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิดา ประสานสุข (2566) ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 พบว่า ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ สามารถร่วมกันพยากรณ์และมีค่าอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 60.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

เกรย์โบเวน (Grey-Bowen, 2010) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตไมอามี ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตไมอามี มีความเชี่ยวชาญในด้านการเพิ่มผลผลิตและการปฏิบัติวิชาชีพมากที่สุดจากมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาของ (NETS-A) ทั้ง 6 ด้าน และมีความเชี่ยวชาญน้อยที่สุดในด้านการวัดผลและการประเมินผล 2) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตไมอามี มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาของ (NETS-A) ในด้านภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สูงสุด ความสำคัญรองลงมาได้แก่ด้านประเด็นทางสังคมกฎหมายและจริยธรรม และด้านการรายงานความสามารถของตนเองของผู้บริหารโรงเรียน 3) ระดับความสามารถด้านภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 4) ผู้บริหารโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และ 5) ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการพัฒนาวิชาชีพตาม

มาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาของ (NETS-A) ด้านภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มากที่สุด จากทั้ง 6 ด้าน

จง ลิน (Zhong, 2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สารการวัดความเป็นผู้นำดิจิทัลในบริบทของการศึกษา K-12 โดยทำการศึกษาด้านเชิงคุณภาพ เพื่อสำรวจสารการวัดภาวะผู้นำดิจิทัลในบริบทของการศึกษา K-12 ตามมาตรฐาน ISTE-A ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ จะต้องมีความวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีแบบบูรณาการและการสนับสนุนแผนเทคโนโลยี โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สารการวัดของวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลนั้นรวมถึงอุปกรณ์ที่เพียงพอ การสร้างแบบจำลองเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างโอกาสการเรียนรู้ดิจิทัล และชุมชนการเรียนรู้ดิจิทัล เป็นสารการวัดในการพัฒนาวิชาชีพ ส่วนสารการวัดของการปรับปรุงระบบรวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่อยู่ในระดับดีเยี่ยม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน จำนวนครู 5,470 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2566)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 130 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G*Power (Faul et al., 2007, pp. 124-125) กำหนดค่าขนาดอิทธิพลขนาดปานกลาง (Effect Size = 0.3) มีค่าความเชื่อมั่นของการทดสอบเท่ากับ 0.95 โดยยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 130 คน แบ่งเป็นครูสังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 106 คน ครูสังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 19 คน ครูสังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 5 คน รวมเป็น 130 คน

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. ขนาดกลาง	64	5
2. ขนาดใหญ่	915	19
3. ขนาดใหญ่พิเศษ	4,491	106
รวม	5,470	130

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ตามกรอบแนวคิด ประกอบด้วย 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม 4) ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยกำหนดลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่งเป็นการรับรู้ของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยกำหนดลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของลิเคิร์ท (Likert Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความรู้/ความรู้สึก/ทักษะในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความรู้/ความรู้สึก/ทักษะในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความรู้/ความรู้สึก/ทักษะในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความรู้/ความรู้สึก/ทักษะ ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความรู้/ความรู้สึก/ทักษะในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้วิจัย ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเนื้อหาตามนิยามศัพท์ ตัวแปรที่ศึกษาและกำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมและนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพความ ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)
5. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถาม ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบลงความเห็นข้อคำถามแต่ละข้อ ถึงความสอดคล้องและวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ กำหนดความคิดเห็นตามเกณฑ์การพิจารณาดังนี้
 - +1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า มีความสอดคล้องกับเนื้อหา
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่า ไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา
6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเห็นชอบ
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa-Coefficient) ของครอนบาค(Cronbach, 1970) พบว่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.958 และค่าความเชื่อมั่น ด้านปฏิบัติงานวิชาการของครูเท่ากับ 0.985
8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับสถานศึกษาด้วยตนเอง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 130 ชุด โดยได้รับคืนจำนวน 130 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำคติจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยคำนวณ หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 21)

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ครูรับรู้ว่ามีภาวะผู้นำคติจิทัลในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ครูรับรู้ว่ามีภาวะผู้นำคติจิทัลในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ครูรับรู้ว่ามีภาวะผู้นำคติจิทัลในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ครูรับรู้ว่ามีภาวะผู้นำคติจิทัลในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ครูรับรู้ว่ามีภาวะผู้นำคติจิทัลในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 21)

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคติจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าความสัมพันธ์ (r) เป็นลบ แสดงว่า

ตัวแปรที่ศึกษาทั้งสองชุดมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้าม หากค่าความสัมพันธ์ (r) เป็นบวก แสดงว่าตัวแปรที่ศึกษาทั้งสองชุด มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2549, น. 144)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .81 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .61-.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .41-.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .20-.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า .20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่นำมาใช้ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
 - 2.1 สถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 2.2 สถิติอ้างอิง (Inferential Statistic) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามการรับรู้ของครู

ตอนที่ 3 ข้อมูลการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

M แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

X แทน ภาพรวมภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

X_1 แทน ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์

X_2 แทน ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้

X_3 แทน ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้าง

นวัตกรรม

X_4 แทน ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

Y แทน ภาพรวมการปฏิบัติงานวิชาการของครู

Y_1 แทน การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

Y_2 แทน การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

Y₃ แทน การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

** แทน ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ ระดับการศึกษา อายุงาน และขนาดของโรงเรียนที่สังกัด วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงข้อมูลจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อายุงาน และขนาดของโรงเรียนที่สังกัด

ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม	n = 130	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	45	34.62
1.2 หญิง	85	65.38
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	89	68.46
2.2 ปริญญาโท	41	31.54
3. ประสบการณ์สอน		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	48	36.92
3.2 5-10 ปี	42	32.31
3.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	40	30.77
4. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
4.1 โรงเรียนขนาดกลาง	5	3.85
4.2 โรงเรียนขนาดใหญ่	19	14.62
4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	106	81.53
รวม	130	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 เพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 65.34 ระดับการศึกษาปริญญาตรี

จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 68.46 ปริญญาโท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 31.54 ประสบการณ์สอน (1 เดือน-5 ปี) จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.92 (5-10 ปี) จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 32.31 (มากกว่า 10 ปีขึ้นไป) จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.62 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 81.53

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำคุณกิจที่ลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

การวิเคราะห์หาข้อมูลภาวะผู้นำคุณกิจที่ลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดจากการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากการหาค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำคุณกิจที่ลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ภาวะผู้นำคุณกิจที่ลของผู้บริหาร สถานศึกษา	n = 130			
	M	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.29	0.57	มาก	4
2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้	4.42	0.48	มาก	1
3. ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม	4.34	0.51	มาก	3
4. ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.36	0.55	มาก	2
รวม	4.35	0.53	มาก	

จากตาราง 5 แสดงว่า การรับรู้ภาวะผู้นำคุณกิจที่ลของผู้บริหารสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (M = 4.35, SD = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ (M = 4.42, SD = 0.48) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (M = 4.36, SD = 0.55) ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม (M = 4.34, SD = 0.51) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (M = 4.29, SD = 0.57) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

การวิเคราะห์หาข้อมูลการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากการหาค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายข้อ

ระดับการปฏิบัติงานวิชาการของครู	n = 130			
	M	SD	ระดับ	อันดับ
1. การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้	4.52	0.37	มาก	1
2. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.45	0.46	มาก	2
3. การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.44	0.56	มาก	3
รวม	4.47	0.46	มาก	

จากตาราง 6 แสดงว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.47$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ ($M = 4.52$, $SD = 0.37$) ค่าเฉลี่ย สูงสุด และรองลงมา คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($M = 4.45$, $SD = 0.46$) และการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($M = 4.44$, $SD = 0.56$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคุณกิจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

การวิเคราะห์หาข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคุณกิจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงข้อมูลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 2

ตัวแปร	(x)	(x ₁)	(x ₂)	(x ₃)	(x ₄)	(y ₁)	(y ₂)	(y ₃)	(y)
(x)	1.000	.966**	.965**	.985**	.942**	.784**	.684**	.584**	.740**
(x ₁)		1.000	.934**	.941**	.848**	.761**	.567**	.490**	.636**
(x ₂)			1.000	.938**	.860**	.776**	.607**	.503**	.674**
(x ₃)				1.000	.921**	.770**	.675**	.556**	.720**
(x ₄)					1.000	.766**	.785**	.697**	.822**
(y ₁)						1.000	.726**	.761**	.898**
(y ₂)							1.000	.696**	.889**
(y ₃)								1.000	.923**
(y)									1.000

หมายเหตุ: **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 2 พบว่า

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพรวมของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ภาพรวมของการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .740$) อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสัมพันธ์เป็นรายด้าน แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูงและระดับ
ปานกลาง ด้านที่มีความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับภาพรวม
ของการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 2 ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ ($r = .784$)
รองลงมา คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($r = .684$) และการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา ($r = .584$) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงาน
วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน
เชิงบวกทุกคู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์กับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ ($r = .764$) รองลงมา คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($r = .567$) และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($r = .490$) ตามลำดับ

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้กับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($r = .776$) รองลงมา คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($r = .607$) และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($r = .503$) ตามลำดับ

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($r = .770$) รองลงมา คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($r = .675$) และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($r = .556$) ตามลำดับ

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($r = .785$) รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($r = .766$) และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($r = .697$) ตามลำดับ

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยายหรือพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคุณจิตัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีวัตถุประสงค์สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำคุณจิตัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคุณจิตัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายหรือพรรณนา (Descriptive Research) โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคุณจิตัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 5,470 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 130 คน วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนสถานศึกษาตามขนาด

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยเรื่องนี้ คือ ภาวะผู้นำคุณจิตัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม และ 4) ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับการปฏิบัติงาน

วิชาการของครู จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) การพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม และด้านการมีวิสัยทัศน์ ตามลำดับ

2. การปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพรวมของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .740$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ ($r = .784$) รองลงมา คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($r = .684$) และการพัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ($r = .584$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับภาพรวมของการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และสามารถกำหนดนโยบายสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบันที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนช่วยในการทำงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน มุ่งส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา ให้ครูและนักเรียนมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมในการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การเรียนรู้ จนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับการเสนอแนวคิดของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ที่ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สะท้อนถึงความรู้และความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำในการส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัญญุณีชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ทำการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่พบว่า ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว (2565) ทำการศึกษา ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด วราภรณ์ พวงสำเภา (2565) ทำการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพตะวันออก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ ภูริรัตน์ สุกใส (2565) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงาน วิชาการ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู โดยแนวทางการปฏิบัติงานวิชาการของครูมีการกำหนดหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งการรับรู้นโยบายของ สถานศึกษาที่ครูสังกัด โดยผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแนวทางการบริหารงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษาที่ชัดเจน อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และพันธกิจของสถานศึกษาร่วมกัน ส่งผลให้การปฏิบัติงานวิชาการของครูดำเนินไปตามทิศทางและ เป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ชุมศักดิ์ อินทรักษ์ (2551) กล่าวถึงงาน วิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งหมายในการปฏิบัติงานให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ด้านความรู้ เจตคติและทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศกรณมณฑ์ นิลธร (2563) ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูสังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การปฏิบัติงาน วิชาการของครู อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และการนิเทศการศึกษา พนิดา คุณพล (2565) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า การปฏิบัติงาน ของครูผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิดา ประสานสุข (2566) ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงาน วิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพรวมของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ภาพรวมของการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้แสดงผ่านพฤติกรรม ในการส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยใช้ความรู้ ทักษะในด้านเทคโนโลยี เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ที่แสดง

ความคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม จากการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดการรับรู้และปฏิบัติในครูผู้ซึ่งมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหาร วิชาการ ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู จะต้อง มี คุณลักษณะ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และพฤติกรรมแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา วรรณศรี (2564) ทำการศึกษา การมีคุณลักษณะ ความรู้ ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง พบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ มนัสพงษ์ เก่งฉลาด (2566) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ในระดับสูง และระดับค่อนข้างสูงกับสมรรถนะหลักของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 และกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการสื่อสารแสดงออก โดยผ่านวิสัยทัศน์ที่มีทิศทางในการเสริมสร้างความรู้ พัฒนาทักษะ ความสามารถ และสนับสนุน ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อตอบสนองต่อการทำงานในยุคปัจจุบันของครู จะก่อให้เกิดการรับรู้ มั่นใจและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู สร้างเป็นวัฒนธรรม การเรียนรู้ นำพาให้เกิดการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมภายในสถานศึกษานำไปสู่การเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง
2. การปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงาน ด้านวิชาการของครู โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ทำให้ครูเกิดการแนวทางการจัดการ

กับปัญหาส่วนของการสอน และการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างแรงจูงใจ โดยการส่งเสริม พัฒนา อบรมครู อย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความชำนาญและความสร้างสรรค์ในการเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน อย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ

3. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูมีความสัมพันธ์ ในทางบวกอยู่ในระดับสูง ทำให้ทราบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำในทุกด้าน มีการจัดการ บริหารสถานศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาและสังคมในปัจจุบัน อาศัยความร่วมมือกับทุกภาคส่วน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปตามเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการเสนอแนะแนวทาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพิ่มเติม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2565-2567) ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2567-2570)*.
https://www.esbuy.net/_files_school/00001245/data/00001245_1_20240212-161533.pdf
- คมกฤษ พรหมฉิน. (2560). *การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี]*.
- จรรณี แก้วเอียน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. ชานเมือง.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). *การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล*. รัตนสุพรรณ.
- ชีวิน อ่อนละออ, สุชาติ บางวิเศษ, กานนท์ แสนเภา, และสวิตา อ่อนละออ. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับนักบริหารการศึกษา. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 10(1), 108-119.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ฐานะ บุญรอด, และวสันต์ชัย กากแก้ว. (2565). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 1137-1149.
- ฐิตารีย์ กุลวงศ์เคณศ. (2562). *การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา]*.
- ณัฐธินิชา พรพทุมชัยกิจ, อุดมพันธุ์ พิษณุประเสริฐ, และพงษ์ศักดิ์ ทองพินซัง. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 15(2), 50-64.
- ดาวรุวรรณ ถวิลการ. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัล*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ทินกร บัวชู, และทิพาพร บัวชู. (2562). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา. *ครุศาสตร์สาร*, 13(2), 285-294.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารเชิงปฏิรูป: ทฤษฎีวิจัยและการปฏิบัติการทางการศึกษา*. เนติกุล.
- ธีรศักดิ์ อูปรมย์ อุปไมยอริชัย, และสุชาติ บางวิเศษ. (2563). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นภา ภูมิอาวาส. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- บัณฑิตา สิทธิพงศากุล. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- บุญณัฐฐา มาเชค. (2565). *การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล*. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนิดา คุณพล. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 [การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- พรทิพา สีหาคุณ. (2565). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- พระอภิสิทธิ์ วงศ์เมืองจันทร์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2549). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ภูริรัตน์ สุกใส. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร].

- มนัสพงษ์ เก่งฉลาด. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 [การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- รุ่งรัตน์ พลชัย. (2563). ภาวะผู้นำกับการบริหารในยุคดิจิทัล. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน, 1(3), 53-62.
- โรจนศักดิ์ อินทนน. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- เลอศักดิ์ ตามา. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยนครพนม].
- วราภรณ์ พวงสำเภา. (2565). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพ ตะวันออก สังกัดกรุงเทพมหานคร [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง].
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2551). การบริหารสถานศึกษา. ทิพย์วิสุทธิ.
- ศรณมนตร์ นิลธร. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูสังกัดเทศบาลจังหวัดสุพรรณบุรี [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม].
- ศิดา ประสานสุข. (2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา].
- สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580). https://ict.moph.go.th/upload_file/files/daa49779bd3cd0c06774529009f03f1e.PDF
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกระทรวงศึกษา กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. <https://sites.google.com/view/kknplan>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). *คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู*. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2552). *การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฌีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธาสิณี สุริยา. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ].
- สุภาวิช เชาวน์เกษม. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1* [การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์].
- อัญสิชา แสนภูมิ. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological test* (5th ed.). Harper Collins.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A. G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A Flexible Statistical Power Analysis Program for the Social, Behavioral, and Biomedical Sciences. *Behavior Research Methods*, 39, 175-191.
- Grey-Bowen, J. E. (2010). *A Study of Technology Leadership Among Elementary Public-School Principals in Miami-Dade County* [Unpublished Doctoral dissertation, Thomas University].
- Guzmán, V. E., Muschard, B., Gerolamo, M., Kohl, H., & Rozenfeld, H. (2020, 2020/01/01/). Characteristics and Skills of Leadership in the Context of Industry 4.0. *Procedia Manufacturing*, 43, 543-550.
- Halpin, A. W. (1998). *Theory and Research in Administration*. Macmillan.
- Lussier, R. N., & Achua, C. F. (2007). *Effective Leadership* (3rd ed.). South-Western.
- Oberer, B., & Erkollar, A. (2018). Leadership 4.0: Digital Leaders in the Age of Industry 4.0. *International Journal of Organizational Leadership*, 7(4), 404-412.

Sheninger, E. (2014). *Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times*.

Corwin.

Sheninger, E. (2019). *Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times* (2nd ed.). SAGE.

Shine, K. (2022). *Characteristics of Digital Leadership*. https://digitalmarketinginstitute.com/resources/lessons/digital-leadership_characteristics-of-digitalleadership_lxig#:~:text=Defining%20digital%20leadership.%20What%20is%20Digital%20leadership%3F%20Digital,to%20be%20a%20part%20of%20your%20organizational%20culture

Stodd, J. (2014). *The Social Leadership Handbook*. Sea Salt.

Stogdill, R. M. (1969). Validity of leader behavior descriptions. *Personnel Psychology*, 22(2), 153–158.

Trefler, A. (2019). *Essential qualities for digital leaders*. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/4-essential-qualities-fordigital-leaders/>

Woodward, O., & DeMille, O. (2015). *What is social leadership?* <http://www.thesocialleader.com/socialleadership>

Yukl, G. (2006). *Leadership in Organizations*. Pearson Education.

Zhong, L. (2016). *The effectiveness of digital leadership at K-12 schools in Mississippi regarding communication and collaboration during CCRS implementation* [Unpublished Doctoral dissertation, The University of Southern Mississippi].

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิเทพ ปิติพรเทพิน
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิรักษ์ จันทักษ์
นักวิชาการอิสระ
3. ดร.ธารินทร์ รसानนท์
อาจารย์ประจำวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา (กรุงเทพมหานคร)

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการ
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม และ 4) ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำนวน 28 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 1) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 18 ข้อ

3. ในการตอบแบบสอบถามกรุณาแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอินทิรา เอ็มสมบุญ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์การสอน

() 1 เดือน-5 ปี () 5-10 ปี () มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

4. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

() ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120-719 คน)

() ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720-1,679 คน)

() ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตรงกับระดับความเห็นของท่าน โดยคะแนน
มีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับพฤติกรรม/ การแสดงออก				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีวิสัยทัศน์						
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถในการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา					

ข้อ	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับพฤติกรรม/ การแสดงออก				
		5	4	3	2	1
2.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายในการมุ่งเน้นนำเทคโนโลยี ไปใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
3.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี					
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์ ให้ บุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบ					
5.	ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อให้บุคลากรและผู้เรียน นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสรรค์ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมของสถานศึกษา					
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี อย่างต่อเนื่อง					
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย การส่งเสริม ผู้เรียน ให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง					
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้						
8.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการ ภายใต้งานนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน					
9.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยี ในการบริหารจัดการสถานศึกษา					
10.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน บุคลากร ในการใช้เทคโนโลยี ให้เป็นเรื่องปกติของสถานศึกษา					
11.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน การฝึกอบรม พัฒนาทักษะบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน					
12.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัล ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน					
13.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน					

ข้อ	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับพฤติกรรม/ การแสดงออก				
		5	4	3	2	1
14.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน การใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา					
ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม						
15.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา โดยผ่านกระบวนการคิดและความรู้ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี					
16.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดริเริ่ม การแก้ปัญหา ในสิ่งที่ต้องการ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม					
17.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์และประเมินงานด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางการศึกษา จากแนวคิดของตนและความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ					
18.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์ นำนวัตกรรมจากการใช้เทคโนโลยี ใช้ในการบริหารงาน เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมของสถานศึกษาให้ไปในทิศทาง ตามเป้าหมายของสถานศึกษา					
19.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริม พัฒนา ครูให้นำเอานวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
20.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาของครูจากการใช้เทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอน					
21.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริม สนับสนุน ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้					
ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้						
22.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม โดยการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ ภายในสถานศึกษา เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					
23.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการฝึกอบรมบุคลากร ให้เกิดการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ					
24.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรและผู้เรียนสร้างการเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้ภายในสถานศึกษา					

ข้อ	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับพฤติกรรม/ การแสดงออก				
		5	4	3	2	1
25.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรและผู้เรียน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับองค์กรภายนอกสถานศึกษา					
26.	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสร้างค่านิยมแก่บุคลากรและผู้เรียน ให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามา มีส่วนร่วม					
27.	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมให้เกิด การคิด สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อสนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้					
28.	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกระตุ้น สร้างแรงจูงใจ ในการสร้าง นวัตกรรมของบุคลากรและผู้เรียน จากการใช้เทคโนโลยี					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตรงกับระดับความเห็นของท่าน โดยคะแนน มีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ระดับปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้						
1.	ครูมีการวางแผน จัดเนื้อหาสาระ ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
2.	ครูมีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้เรียนและมีการประยุกต์ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ระดับปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
3.	ครูมีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
4.	ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม จัดหาหรือทำสื่อการเรียน อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมถึงมีการเรียนรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิทยาการแหล่งต่าง ๆ					
5.	ครูใช้กระบวนการวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน					
6.	ครูมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ					
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
7.	ครูวางแผนแนวทางกำหนดการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
8.	ครูวิเคราะห์การเรียนการสอนและ สภาพปัญหาของผู้เรียนใช้เป็นฐานข้อมูลในการทำวิจัย					
9.	ครูมีการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ					
10.	ครูได้รับการส่งเสริม สนับสนุน การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
11.	ครูนำผลการวิจัยมาใช้ ปรับปรุงและพัฒนา การจัดการเรียนการสอน					
12.	ครูมีการนำผลการวิจัยมาเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในสถานศึกษา					
การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
13.	ครูมีการศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็น การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
14.	ครูมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย จัดทำ ผลิต พัฒนา การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
15.	ครูได้รับการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ					
16.	ครูมีการติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน					
17.	ครูนำผลการประเมินสื่อและเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาปรับปรุงและพัฒนา					

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ระดับปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
18.	ครูมีการประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่น ผลิต จัดหา พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนรู้					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค ผลการหาค่า IOC

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC)
สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมินและให้คำแนะนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงาน
วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แบบสอบถามฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ประกอบด้วย 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม 4) ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำนวน 28 ข้อ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ประกอบด้วย 1) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 18 ข้อ
3. ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการประเมิน และให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม

เกณฑ์การให้คะแนน

+1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีข้อความที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีข้อความที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีข้อความไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอินทิรา เอมสมบูรณ์

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์การสอน

() 1 เดือน-5 ปี () 5-10 ปี () มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

4. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

() ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120-719 คน)

() ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720-1,679 คน)

() ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำคุณติจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยเกณฑ์ค่าระดับคะแนนมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารมีพฤติกรรม/การแสดงออกในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ด้านการมีวิสัยทัศน์							
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และสามารถในการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์มีเป้าหมายในการมุ่งเน้นนำเทคโนโลยีไปใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์ ให้ บุคลากร ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อให้บุคลากรและผู้เรียน นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสรรค์ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย การส่งเสริม ผู้เรียน ให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้							
8.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ ภายใต้การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยี ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากร ในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นเรื่องปกติของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการฝึกอบรม พัฒนาทักษะบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัล ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ด้านการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม							
15.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์ และการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา โดยผ่านกระบวนการคิดและความรู้ ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดริเริ่ม การแก้ปัญหา ในสิ่งที่ต้องการ โดยใช้ เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ และประเมินงานด้านการคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมทางการศึกษา จากแนวคิดของตนและความรู้ จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
18.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์ นำนวัตกรรมจากการใช้เทคโนโลยี ใช้ในการบริหารงาน เพื่อขับเคลื่อน กิจกรรมของสถานศึกษา ให้ไปในทิศทาง ตามเป้าหมายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริม พัฒนา ครูให้นำเอานวัตกรรม ทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียน การสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างนวัตกรรม ทางการศึกษาของครูจากการการใช้ เทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริม สนับสนุน ผู้เรียนสร้างนวัตกรรม ที่เกิดจากการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ด้านส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้							
22.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม โดยการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ ภายในสถานศึกษา เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
23.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการฝึกอบรมบุคลากร ให้เกิดการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรและผู้เรียนสร้างการเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้ ภายในสถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
25.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรและผู้เรียน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับองค์กรภายนอกสถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
26.	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสร้างค่านิยม แก่บุคลากรและผู้เรียน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27.	ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมให้เกิดการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อสนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28.	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจ ในการสร้างนวัตกรรมของบุคลากรและผู้เรียน จากการใช้เทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยเกณฑ์
ค่าระดับคะแนนมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความรู้/ความรูสึก/ทักษะในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความรู้/ความรูสึก/ทักษะในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความรู้/ความรูสึก/ทักษะในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความรู้/ความรูสึก/ทักษะในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความรู้/ความรูสึก/ทักษะในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้							
1.	ครูมีการวางแผน จัดเนื้อหาสาระ ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ครูมีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้เรียนและมีการประยุกต์ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยจัด กิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ครูมีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม จัดหา หรือทำสื่อการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และ มีความรอบรู้ รวมถึงมีการเรียนรู้เพิ่มเติม จากแหล่งวิทยาการแหล่งต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
5.	ครูใช้กระบวนการวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.	ครูมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา							
7.	ครูวางแผนแนวทางกำหนดการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8.	ครูวิเคราะห์การเรียนการสอนและสภาพปัญหาของผู้เรียนใช้เป็นฐานข้อมูลในการทำวิจัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9.	ครูมีการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10.	ครูได้รับการส่งเสริม สนับสนุน การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11.	ครูนำผลการวิจัยมาใช้ ปรับปรุงและพัฒนา การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12.	ครูมีการนำผลการวิจัยมาเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา							
13.	ครูมีการศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็น การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14.	ครูมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย จัดหา ผลิต พัฒนา การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การปฏิบัติงานวิชาการของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
15.	ครูได้รับการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ใช้ใน การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16.	ครูมีการติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17.	ครูนำผลการประเมินสื่อและเทคโนโลยี เพื่อศึกษามาปรับปรุงและพัฒนา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18.	ครูมีการประสานความร่วมมือกับ สถาบันการศึกษาอื่น ผลิต จัดหา พัฒนา สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการ จัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

สรุป ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ด้านภาวะผู้นำ
ยุคดิจิทัล เท่ากับ 0.958 และการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ 0.985

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวอินทิรา เอสมสมบูรณ์
วัน เดือน ปี เกิด	18 ตุลาคม 2522
สถานที่เกิด	ชุมพร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2546 วท.บ. (เคมี), มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ
ที่อยู่ปัจจุบัน	45/10 ตำบลบางกระบือ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี 10126
ผลงานตีพิมพ์	อินทิรา เอสมสมบูรณ์ และสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี. (อยู่ระหว่างการตีพิมพ์). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 10(1).

